

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 72 (3234) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Tovább fokozódott Tuniszban a harcok heve

Sikeres ellentámadást hajtottak végre a tengelycsapatok El Hamma, El Guettar és Maknassy vidékén. A brit támadások mindenütt megingathatatlan ellenállásba ütköznek

Brazília expedíciós sereget küld a tengeren túlra

Berlinből jelentik: (B. T.) A szerda reggeli lapok szerint a harcok hevessége a tuniszi hadszíntér valamennyi szakaszán tovább fokozódott. Az első brit hadsereg Észak-Tuniszban szintén támadásba kezdett. A leghévesebb harcok a délnyugati szakaszon vannak, ahol a 8-ik brit hadsereg a balszárny ellen és a sóstavaktól északkeletre az amerikai 5-ik hadsereg a jobbszárny ellen rendkívül erős támadást indított, amellyel a tengely védelmi rendszerét akarja áttörni. Berlini jelentés szerint mind El Hamma, mind El Guettar és Maknassy vidékén az angolszászok támadásai a tengelycsapatok megingathatatlan ellenállásába ütköztek.

Ezek a helyeken a tengelycsapatok erőes ellentámadásokat haj-

tottak végre, amelyek teljes sikerrel jártak és így a Maknassytól keletre fekvő magaslatok ismét a tengelycsapatok birtokába jutottak. Más helyeken a német páncélos erők erőes előretörést hajtottak végre, melyek során páncéloscsata fejlődött ki.

Az ellenség ebben a csatában több, mint 20 páncéloszt veszített. A német és olasz légiőerő erőteljesen részt vesz a harcokban. A lapok elismerik, hogy a tengelycsapatokra nehezedő nyomás mindjobban növekszik és ennek következtében Rommel szükségesnek tartotta, hogy Dél-Tunéziában előretolt állásait feladja és a mozgóháború taktikájára térjen át.

Rommel hadseregének zöme még mindig érintetlen

Rómából jelentik: (B. T.) A lapok megállapítják, hogy a brit közvélemény megelégedéssel fogadja a tuniszi harcokról érkező híreket, azonban tisztában van azzal, hogy az angolszászok még korántsem oldották meg a feladatot, amely Tunéziában vár rájuk. Az angolszász katonai szakértők rámutatnak arra, hogy Rommelnek újra sikerült elkerülni a csapdát, amelyet az angolszászok állítottak számára. Különös nyomatékkal emelik ki, hogy a 8-ik brit hadsereg és az 5-ik amerikai hadsereg egyesülése még nem

történt meg és Rommel hadseregének zöme még mindig érintetlen.

Zürich jelentés szerint a tuniszi harctéren a harcok súlypontja Gabes-Oudref közötti vonalon van, ahol Rommel utóvédének sikerült hosszabb ideig feltartóztatni a Gebes-Sfax közötti utvonalon felvonuló brit csapatokat. Tunisz északi részén elkezdődött harcok kezdődtek a Tamera-Szedjenan-Beja közötti vonalon, ahol Arnim tábornok csapatai szívós ellenállást fejtenek ki.

Szicília szerepe az északafrikai harcokban

Róma. (MTI.): A Messagero szerdai cikkében Povilin volt olasz miniszter megállapítja, hogy Szicília a hadiselekmények középpontjába került. A szövetséges hatalmak Európa ellen Afrika felől kezdtek támadást. Afrikában Olaszország egyedül, később a tengelyhatalmak együtt fontos feltartóztató harcokat vívtak. Amióta az ellenség megérkezett Tunéziába, Szicília arcvonal és lövészárkokká változott. Az afrikai csatában az ellenség nyilvánvalóan kettős célt tűzött maga elé. Először biztosítani akarja magának az afrikai partokat egy Európa elleni támadás céljaira, másodszor fel akarja szabadítani az utat a Földközi tengeren az angol hajózás és ellátás számára, amit eddig a német és olasz erők megbénítottak. Amíg a mostani csata folyamatban van, felesleges

volna annak kimenetele felől találgatásokba és jóslásokba bocsátkozni. Anynyit azonban meg lehet jegyezni, hogy a csatorna ellenőrzése sohasem volt Afrika felől, hanem mindig Szicília felől biztosítható. Éppen ezért téves az az angol felfogás, hogy a tuniszi partok birtokában biztosíthatnák maguknak a hajóútát a szicíliai csatornában. Bár, hogy álljon is a dolog, Szicília előretolt bástyává vált. Az olaszok tudják, hogy milyen fontos szerepe van most Sziciliának a háború kimenetele szempontjából és tudják azt is, hogy a szabad és méltóságteljes Olaszországgá harcolnak.

Róma. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az olasz reggeli lapok közlik a március 30-iki olasz törvényt, amely Olaszország mozgósítását szabályozza az ország részleges, vagy teljes

mozgósítás esetére. Mindazon zászló alatt nem lévő olasz polgárok, akiknek valamilyen katonai beosztásuk van, katonák minősülnek. A nők és a 17 éven aluli gyermekek nem militarizálhatók. Ha egész üzemet, vagy társaságokat

Lanyhult a sztaraia oroszai szovjet áttörési kísérlet

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Sztaraja Russzáért vívott negyedik csata február 27-én kezdődött és az utóbbi napokban helyi jelentőségű harcra lanyhult. 37 szovjet hadosztály, 23 dandár, sok páncélos és nagy légiőerő támogatásával hiába próbálkozott a német vonalak áttörésével. Az 5 hétig tartó harcban a német csapatok minden bolsevista támadást visszavertek és súlyos veszteséget okoztak az ellenségnek. 14 bolsevista hadosztályt és 13 dandárt hatalmasan megverték. A szétvert csapatok közül négy

mozgósítanak, az ott mozgósított nők és 17 éven aluli polgári mozgósítottaknak tekintendők. Mindenki, akit az ilyen törvény érint, katonai szabályzat alatt áll.

Amsterdamából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat jelentése szerint az Egyesült Államokban a Szovjet Unió kormányát az élelmezési kérdésekben megtartandó értekezletre hívta meg.

Amsterdamából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat jelentése szerint Roosevelttel a sajtóterkezetben az Edennel folytatott tárgyalásokkal kapcsolatban kijelentette, elvárja, hogy ezek a konferenciák a Szovjet Unió kormányával is folytatottak lesznek.

hadosztály és 10 dandár olyan súlyos veszteségeket szenvedett, hogy megsemmisítettnek tekinthetők. Ezek az alakulatok a 43-ik lövészgárda hadosztály, a 245-ik, 250-ik és 397-ik lövészhadosztály, továbbá a 3-ik, 19-ik, 40-ik, 42. és 43-ik sídandár, a 15, 45, 47, 87 és 146-ik lövészdandárok. Ezen túlmenően 18 bolsevista hadosztály és 10 dandár ember- és anyagállományának nagyrészt elvesztette. A bolsevisták hiábavaló áttörési kísérlete a bolsevistáknak összesen 44.000 halottjába és fogolyvesztésébe került.

Rendkívül súlyosak az angol tenger-alattjáró fegyvernem veszteségei

Amsterdamából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat szerint Alexander a brit tengerügyi hivatal első lordja beszédében kijelentette, hogy a brit tenger-alattjáró fegyvernem veszteségei elszomorítóan súlyosak.

Madridból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint Rio de Janeiróból jelentik, a brazil kormány nyilvánosságra hozta döntését, hogy expedíciós hadtestet küld a tengerentúrra. Ennek előkészítése serényen folyik, de az ut-

nakindítás időpontját szigorúan titokban tartják.

Lisszabonból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Fokvárosból érkezett jelentés szerint Laingsburg délafrikai városban fellázdáltak a színes csapatok. A színes katonák elhagyták azokat a szállítónatokat, amelyekkel el akarták indítani őket és megtámadták a fehér polgári lakosságot a városban. A kivezényelt fehér csapatok kénytelenek voltak fegyverüket használni a lázadókkal szemben.

Hercegovinában nincsenek többé partizánok

Zágrábról jelentik: (MTI) A Hrvatski Narod című lapnak a partizán arcvonalra kiküldött különtudósítója nagy cikkben, első oldalon számol be a partizán bandák sikeres megsemmisítéséről. A tudósító szerint Imotszki, Jubuszki és Poszusszje városok környékén, a tengerparthoz közelfekvő vidéken a legutóbbi napokban nagy harcok voltak, amelyek során ezeket a részeket teljesen felszabadították a bandáktól és úgy szétverték a partizánokat, hogy ezen a vidéken többé már nem szedhetik össze magukat. A városokba benyomuló horvát és német felszabadító csapatokat a lakosság leirhatatlan lelkesedéssel fogadta. A Délnyugat-Bosznia-ban fekvő Livno, Duvno és a szerajevo

—moeztári vutvonal mentén fekvő Konjica helységekben a partizánbandák maradványainak tökéletes megsemmisítése után a rend és nyugalom teljes mértékben helyreállott. Ma már az egész Hercegovina még van tisztítva a partizánoktól. Egyelőre még nem lehet megállapítani, hogy ezen a vidéken mekkora a sebesült és halott partizánok száma, mert a legkülönbözőbb helyeken kell őket összeszedni. Egy kézre került partizánjelentésben az állott, hogy a Konjicánál lefolyt egyik ütközet során a partizánok 4000 sebesültet és halottat voltak kénytelenek sorsukra hagyni, mert nem tudták sem segílyt nyújtani, sem pedig a halottakat eltemetni.

Nagy nemzetgazdasági jelentősége van a selyemhernyótenyésztésnek

Eperfákat kell ültetni az útszélekre a haszontalan díszfák helyett

Napjainkban, amikor a nyersanyagokért folyó küzdelem korszakát éljük, fokozottabban fordul a figyelem minden olyan anyag felé, amely az emberiség számára fontos, sőt nélkülözhetetlen. Ezek közé az anyagok közé tartozik a hernyóselyem is. Nemrégiben még csak igen kevesen voltak tisztában azzal, hogy a selyemhernyó, ez a falánk kis állat, amely alig harmincnapi élet, s ez az idő alatt eredeti nagyságának kétszeresére fejlődik az eperfaléval, a világ egyik legértékesebb nyersanyagát adja. Talán még ma is sokan vannak, akik azt hiszik, hogy a hernyóselyem csak a csillogó női ruhák anyaga, s mint ilyen szép, de fölösleges pompa.

A selyem valóban mint női ruhaanyag terjedt el legelőször és legáltalánosabban. A csodás fényű, finomsága mellett is a vasdrót szilárdságával vetekedő hernyóselyemből készült ruha évezredekkel olyan értékes kincs volt az emberiségnek, akár az ékszer. Nemcsak a régi leírásokból tudjuk ezt, de a késő utókor által feltárt sírok is tanúsítják, hogy selyemruha mindig kedvelt öltözete volt azoknak, akik ehhez a csillogó, sühogó, lágyan omló ruhaanyaghoz hozzátudtak jutni. A selyemruha értékét azonban nemcsak a szépsége adja meg, hanem a tartóssága is. Az ősi sírok és koporsók bizonyítják, hogy az eltemetett selyemruha akkor is teljesen épen, színtől is alig változtatva került elő, amikor viselőjének csontjai már régen elporladtak. Ezért maradt a hernyóselyem napjainkig a textilanyagok királynője, s nincs és nem is lesz soha az a műanyag, amely szépségben, de főképpen értékállóságban valaha is vetekedhetne vele.

Az emberi kultúra fejlődésével azonban a hernyóselyem egyre több téren állott az emberiség szolgálatába, s a mai kor már nem is annyira ruhaanyagot, mint inkább a nélkülözhetetlen ipari nyersanyagot bocsátja meg a hernyóselyemben. Ha az egyre fejlődő technika évről-évre sikasodó finom műszereire gondolunk, bátran elmondhatjuk, hogy a selyemnek nagyobb lesz a jövője, mint a ékevezetdes, dícsőseges multja.

Egyre szükségesebb iparunkban a hernyóselyem

Az utóbbi idők fejlett ipara egyre több formában és egyre nagyobb mennyiségben használja fel a selyemhernyó fonalát. A sok közül itt csak néhányra utalunk. Talán azt is kevesen tudják, hogy a mindennapi kenyérünket is a hernyóselyemből készült malomszítán keresztül kapjuk. Régebben amikor a „paracszra bűlő” malmok voltak, a háziasszony odahaza selyemszítával választotta ezt a korpát és a lisztet. A modern őrlés felváltása óta ez a selyemszita a malmokban működik. Hatvan-hetven éve kísérleteztek ekkéfé anyaggal, de mindeddig a malomiparban a hernyóselyem máással nem pótolható.

A hernyóselyemből készült a selyemfonal is. A selyemhernyófonalnak megvan az a tulajdonsága, hogy operáció után felszívódik az emberi szervezetbe anélkül, hogy ott bármilyen elváltozást okozna. A kis selyemhernyó

tehát sok száz és százezer, vagy millió embernek az életét hosszabbította meg és soha senki nem tudhatja, mikor kell hálával adózni a kis fehér jószág léte iránt.

Napjainkban azonban legnagyobb jelentősége a hadiiparban van a hernyóselyemnek. A jelen és jövő csodálatos közlekedési és honvédelmi eszköze: a repülés számára egyenesen nélkülözhetetlen, a selyem, amelyből az ejtőernyő készül. Ejtőernyő nélkül még nagyobb kockázattal járna a repülés és nem lehetne fölszerelni az ejtőernyős csapatokat, amelynek pedig jelen és jövő hadászata szempontjából beláthatatlan fontossága van. A selymet az ejtőernyő készítésénél semmi mással pótolni nem lehet, mert az ejtőernyőnek erősnek, s ugyanakkor pedig könnyűnek is kell lennie. Ilyen tulajdonságokkal pedig egyenesen a selyem rendelkezik, amely megközelíti az ugyanolyan vastagságu vasdrót szilárdságát, s 100 méter hosszú selyemszövet nem több 7-8 kg-nál. Ha figyelembe vesszük, hogy egy ejtőernyő készítéséhez mintegy 50-60 négyzetméter szövet kell, nyilvánvaló, hogy csak ez a könnyű és amellett szilárd anyag használható fel a készítésé-

hez. Az ejtőernyő, amikor a levegőben kinyílik, olyan hatalmas ütést kap a zuhanó ember sulya alatt, amelyet más, kevésbé szilárd textilanyag nem bírna el. A műanyagból készült ejtőernyő abban a pillanatban rongyokra szakadna. Ezenkívül a műanyagból készült ejtőernyőt tárolni sem lehetne, mert a hajtások mentén a legkisebb suly alatt is elszakadna. A hernyóselyemből készült ejtőernyőt pedig évtizedekig, sőt évszázadokig lehet a raktárban tartani, anélkül, hogy csökkenne a használhatósága.

Nélkülözhetetlen anyag a selyem a tüzekek lőporzacskójának, s az emberi haladása sok-sok csodájának, a villanymotornak, telefontnak, rádióknak is selyemfonállal szigetelt műszerek adják a lelkét. Azt mondhatnánk, a hernyóselyem az egyetlen anyag, amely jelentőségéből az évezredek során nem-hogy vesztett volna, de minél előbbre halad az emberi civilizáció, annál több és fontosabb területeken válik egyenesen nélkülözhetetlenné.

Magyarország kedvező helyzete

Magyarország abban a szerencsés helyzetben van, hogy mind az éghajlata, mind a talajviszonyainál fogva alkalmas a selyemhernyótenyésztésre. Hazánktól északabbra fekvő államokban már nem tudnak ezzel a tenyésztési ággal foglalkozni. Európában Olaszország és Bulgária mellett a ma-

Mozik műsora:

APOLLÓ: Éjfélj gyors.

BELVÁROSI: Víki.

KORONA: Házassággal kezdődik.

CASINO: Kécsagó tarka tavasz.

gyar selyemtenyésztésnek van a legbiztosabb jövője. Becsülje és ápolja tehát mindenki a kicsi selyembogárt az országutakon, utcákon, tereken, udvarokon lévő eperfákról, amelynek leveleiből a selyemhernyó táplálkozik. A faluvezetők és háztulajdonosok ne igyekezzenek a lakosságunk jó keresetét, s a magyar iparnak nélkülözhetetlen nyersanyagot nyújtó utcai eperfától szabadulni, hogy haszontalan dízfát ültessenek a helyükre. Nem vagyunk olyan gazdagok, hogy megfosztassuk népünket és Hazánkat attól a kincstől, amit az eperfa és selyemhernyó nyújt.

Bihar, Kolozs és Maros-Torda megyékben a selyemtenyésztés és eperfa-ültetés terén felvilágosítást a nagyváradi m. kir. selyemtenyésztési felügyelőség nyújt. A tenyésztéssel foglalkozni akaró közönségnek pete, illetve hernyó kiutalás ügyében — ingyenes pete, hernyó, tenyésztési papír Selyemtenyésztési felügyelőséghez, Nagyvárad-Postafiók 190. kell fordulni. A nagyváradi érdeklődőknek a Felügyelőség ad felvilágosítást, Hitler Adóútca 15. szam alatt.

Kihallgatták Borsy Gézát és Dancea Jakabot az alsókörsoldali szőlő ügyében

Hogyan került Dancea kezére az értékes ingatlan?

Nagyvárad, márc. 31. Ma délelőtt folytatta a törvényes dr. Hoványi József polgári egyesbírja annak az értékes ingatlan pernek tárgyalását, amelyet Borsy Géza vendéglős indított Dancea Jakab ellen a Borsy-szőlő néven ismert, volt Stern-féle ingatlan ügyében.

A mai tárgyaláson az alperece Dancea Jakabot és a felperese Borsy Gézát hallgatta ki a bíróság.

Dancea Jakab elmondotta, hogy sőt-gora, Jancu Kornél és dr. Kertész Ferenc, a Sternék ügyvédje révén értesült arról, hogy Borsy a szőlő vételárát nem fizeti és ezért Sternék a szőlőt másnak akarják eladni. Egyebként Stern Ödön, aki segítette őt fiatal kereskedő korában, szintén kérte őt, hogy vegye meg a szőlőt, mert szüksége van annak vételárára. Ő abban az időben alakította a „Riva” részvénytársaságot, szerényebb anyagi helyzetben lévő rokonai támogatására, azzal a céllal, hogy a Rimánóczy-szőlőt bérbe vegye. Mint-hogy azonban ezért az újságok erősen támadták, mint városi tanácsost, közölte rokonával, hogy nem vehetik bérbe az szőlőt, de — miután a Riva alapítókéje így hasznalat nélkül feküdt, ezzel a pénzzel vette meg a szőlőt 400 ezer lejtért a Riva R. T. nevében. Később, 1928-ban, olyan törvényt hoztak, hogy a részvénytársaságok tőkéjének bizonyos részét be kellett fizetni adóba. Ő kész-akarva nem fizetett adót, hogy rokonaitól szabaduljon. Így a felgyült adótartozás fejében árverést tüztek ki a szőlőre, amit azután ő maga vett meg, a Rivát pedig felkaszolta. Így került a

szőlő az ő nevére. Amikor azonban kiment a szőlőbe, hogy birtokba vegye, Borsy az átadást megtagadta. Ezért ő közölte dr. Jancuval, hogy a pert folytatni kell Borsy ellen a Sternék által reá cedált követelések behajtására, s a birtokbaadás tárgyában. Három évig

Borsy Géza vallomása

Borsy Géza, felperese elmondta, hogy ő a szőlőt 1927-ben vette meg 72 ezer 500 pengőnek megfelelő leltőösszegért. 75 ezer pengőt kifizetett, de közben a gazdasági viszonyok megromlottak, az üzlet nem ment, ugyanakkor a reá kivetett adók egyre magasabbra rúgtak, úgy-hogy ő nem tudott fizetési kötelezettségének eleget tenni. Ekkor Sternék ügyvédje, dr. Kertész új szerződést íratott vele alá, amely ezert Sternék — nem fizetés esetén — jogosultak a szőlőt új-ból eladni. Miután fizetni nem tudott, szorult helyzetében aláírta a szerződést. Később megjelent a konverziós törvény, ő is megkapta a konverziós jogosultságot s az első részletet ki is fizette. Közben tartozásai fejében Uri-utcai há-zát is elárverezték, kibérelte a Kispát, de ez a vállalkozása sem sikerült, úgy-hogy éveken keresztül nem tudott törleszteni. Egyszer csak levelet kapott dr. Kertésztől, hogy a szőlőt eladta a Riva R. T.-nak, s hogy Dancea fogja azt átvenni. Ő levélben válaszolt s közölte, hogy a szerződést nem ismeri el, mert ő a konverzió-jogosultságot megkapta, s a szőlőt érvényesen meg-vette. Később közvetítők jöttek, hogy rábíriák a Danceával való kiegyezésre.

folyt a per. Közben közvetítők jártak nála azzal a céllal, hogy egyezzen ki Borsival. Ez bizonyos idő múltán meg is történt, bíróság előtt. Ennek értelmében 100 ezer lejt fizetett ki az ügyvédek kezéhez. Hogy azok ebből milyen levonásokat eszközöltek, nem tudja.

Az egyik azt is mondotta, hogy jobb, ha kiegyezik, mert ugyanis elveszti a szőlőt, s akkor az szőlője, az pénze nem lesz, míg, ha meggyezik, kap 100 ezer lejt. Maga Petre, az ő ügyvédje is azt mondotta, hogy nem reméli a per megnyerését a táblán, mert Dancea job-ban van az elnökkel. Ilyen körülmé-nyek között végre is elhatározta magát az egyezés megkötésére. Dancea ki is fizette a 100 ezer lejt az ügyvédeknek, dr. Jancu azonban neki csak 65 ezer lejt fizetett ki, a többit levonta adóra. Neki a szőlő után valóban ennyi adó-tartozása volt, hogy azonban Jancu a levont 35 ezer lejt nem fizette ki az adó fejében, bizonyítja az, hogy ő hoz-zá ezután is jöttek adóvégrehajtók két székkel elvittek az ingóságait.

Elmondotta még, hogy ő kapott volna kölcsönt az Agrár Takarékpénztártól a Stern-féle tartozás kiegyenlítésé-re, de dr. Jancu azt mondotta, hogy nekik a szőlő kell s nem fogadják el a pénzt.

Az érdekes tárgyalás lapunk zártakor még tart.

Kávéházakban és vendéglőkben kávé
MAGYAR LAPOK-at

Véres veszteséggel végződött a bolsevisták támadása Vjazmától délnyugatra és délkeletre

Mareth-vonal előtt megheiusultak az ellenség bekerítő műveletei. Új állásokba vonultak a német és olasz csapatok a tuniszi arc-vonal egyes pontjain

Kiűritették a németek El Hamma és Gabes helységeket

Tunisz. (MTI.) A Stefani jelenti: A tuniszi arc-vonal déli szakaszán tovább tombol a csata. A 8. brit hadsereg, amelynek a Mareth-vonal előtt meg kellett állni bekerítő műveletet kísérelt meg. A tengely főparancsnoksága ezt előrelátta és így a német és olasz csapatok, miután az ellenségnek nagy veszteséget okoztak, a parti folyosón új állásokba vonultak. A brit erők minden módon közel akartak jutni a parthoz. Ezek a harcok, amelyek főleg El Hamma körül folytak le, igen hevesek voltak.

Az angolok harminc rohamgépkocsit vesztek. A középső arc-vonalon az amerikaiak nagy erőkkel Dzsebel felé akartak áttörni. A tengely légiereje szüntelenül támadja az ellenség menet- és gépkocsi oszlopait.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A németek hétfőn tervszerűen kiűritették El Hamma és Gabes helységeket, anélkül, hogy az angoloknak sikerült volna a tengely kötelékeit eközben lerohanni. Véres veszteségekkel megheiusult az ellenséges erőknek az a kísérlete, hogy a német és olasz hadműveletekbe betörjenek. Maknassytól keletre az amerikai hadosztályok rohamozták a német reteszállásokat. Német gránátosok visszafoglaltak az amerikaiaktól egy magaslatot. Német repülő El Hamma területén 13 brit páncélost semmisítettek meg és 3 amerikai űteget szétverték.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Az észak-tunéziai parton nagyobb brit erők folytatták kísérleteiket, hogy a német-olasz harcosportot a jobb-

ladó ellenséges karavánra bukkantak és két egyenként ötezer tonnás gőzöst eltaláltak. Egy kétmotoros amerikai repülőgép Raguzza környékén lezuhant. Egy olasz tengeralattjáró az Atlanti-óceánon elsüllyesztett egy hétezer tonnás gőzöst.

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti:

A japán tengerészeti légiő március 27-én megtámadta a Chittagongtól délre húzódó és a Bengáli-tőből északi partján fekvő ellenséges támaszpontokat és kikötőket és öt, egyenként ezer tonnás hajót, valamint egy hatodik 500 tonnás hajót megromgált. Hat ellenséges gépet lelőttek.

Leningrád térségében és a Ladoga-tótól délre elkecsereedett közelharc fejlődött ki

Berlin. (Interinf.) A keleti arc-vonalon hétfőn a harciselekmények középpontjába a szovjetnek az az igyekezete állt, hogy Timosenko offenzíváját ismét mozgásba hozza. E célból Vjazmától délnyugatra és délkeletre széles arc-vonalon nagyobb gyalogsági és páncélos erőket vetett harcra. A szovjet előkészületeit felismertük és ezért a szovjet vállalkozás véres veszteséggel végződött. Amikor a kiterjedt és heves tüzérségi tűz után az első szovjet harcok sikertelenek a német előterepen a tüzérség és a léghárítás jól célzott tűzzel fogadta őket. Csak egy helyen sikerült a bolsevistáknak helyi betörtést elérni, de azt is elrekesztettük. Miután megheiusítottuk a bolsevista

lövészeknek azokat a kísérleteit, hogy az előterepen megvegyék lábukat, ismét páncélosokat vetettek harcra. A szovjet 27 harcokocsit veszített. Az északi szakaszon a bolsevisták Leningrád térségében és a Ladoga-tótól északra folytatott támadásaikat. Elkecsereedett közelharcokra került sor, amelyekben a német gránátosok újabb bizonyítékát adták fölényüknek. A csataterén több mint három ezer halott bolsevista testét találtuk meg. Kurszk térségében sikerült a német csapatoknak állásaikat megjavítani. Izjum térségében a német repülő hatáson támadták a bolsevista készletű állásokat.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Vjazmától délnyugatra lévő térségben

— Halotta!

Sárdy János

április hó 7-én és 8-án a Korona Filmszínházban hangversenyt ad.

— Nekem mondja? Már régen zsebemben van a jegy. Elővételben váltottam a Korona Filmszínház pénztáránál.

— Igen! Akkor én is rohanok. Csak nem mulasztok el egy ilyen ragyogó művészi élményt.

Nagy az érdeklődés, mindenki siesen megváltani a jegyét elővételben

a bolsevisták újra előretörtek a német állások ellen. Valamennyi támadás eredménytelen maradt. Figyelemreméltó, hogy az ellenség ezen az arc-vonalszakaszon az eddigi hiábavaló támadásokban kimerült hadoszta-lyait nem pótolta.

A brit légiő március 30-ra virradó éjjel a birodalmi német terület ellen intézett legújabb támadása alkalmával 33 gépet veszített 250 főnyi legénységgel.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Dél-Horvátországban olasz, német és horvát csapatok hetekig tartó harcok során ellenséges hatalmaktól szított kommunista forradalmi mozgalmak törtek le. A lázadók ortvadásai-
nak, az uttalan hegyvidékek terep-nehézségeinek és a kedvezőtlen idő-járási viszonyoknak szívós leküzdésével a hadműveletek az ellenség ellenállásának teljes megsemmisítésével végződtek. A kommunista bandáknak csak szétszórta maradványai-
t tudtak elmenekülni.

Milyen a szovjet lengyel vitás területek nemzetiségi képe

Többségében lengyel és római katolikus vallású a vitás terület lakossága

A Stud. jelenti: A magyar sajtóorgánumok is több ízben hírt adtak már arról az incidensről, amely legutóbb kitört a londoni emigráns lengyel kormány és a Szovjetunió között a határkérdés miatt. Február második felében ugyanis a Pravda egy cikk keretében kijelentette, hogy angol-szász-szovjet győzelem esetén Kelet-Galiciát Lemberg-gel együtt ismét a Szovjet-Unió veszi birtokába, vagyis azt a területet, amelyet 1939 őszén az ukrán fehérorosz tanácsköztársasághoz csatoltak. A Pravda cikkére február 25-én jelent meg a londoni lengyel kormány nyilatkozata, amelyben tiltakozik Lengyelország régi határainak módosítása ellen és az 1939 szeptember 1-e előtti status quo fenntartása mellett foglalt állást. Jelen tanulmányunkban a vita tárgyát képező területek nemzetiségi viszonyairól óhajunk képet adni.

Az 1939 szeptember 28-i német orosz egyezményvel 194.629 km² len-

gyel terület került a Szovjetunióhoz: a keleti és déli vajdaságok a krakkói vajdaság és a lembergi vajdaság nyugati harmadának kivételével, továbbá a központi tartományból a bialystoki vajdaság legnagyobb része. Ezen területek 1931-ben 11.414.900 polgári személyt élt. Nemzetiségileg a lengyelek 33,4%-os arányszámmal relatív többséget képeztek, őket követték az ukránok 36,3%-kal, a fehéroroszkok 8,5%-kal, a 0,9%-ot kitevő magyarosok, a 8,5%-nyi zsidóság és a 0,7%-os számárányú németek.

A Szovjet uralma alá került területeken a lakosság 31,3%-a volt római és 26,7%-a görög katolikus, 20,6%-a görögkeleti, 10,6% izraelita és 0,9% protestáns és egyéb vallású.

Az ukrán tanácsköztársasághoz ebből a területről 93.474 km²-t csatoltak, 7.172.000 lakossal. Ezen a részen a népesség 56,9%-a volt ukrán, 33,1%-a lengyel és 8,0%-a zsidó. — Vallás szerint 25,2% római kato-

likus, 42,5% görög katolikus, 20,4% görögkeleti és 10,3% izraelita. Ezzel a területtel együtt Ukrajna területe 555.900 km² lett, lakosainak száma pedig 39.549.100.

A Szovjet által megszállt lengyel területekből a fehérorosz tanácsköztársasághoz 101.155 km²-t csatoltak, 4.242.900 lakossal. Az 1931 évi lengyel népszámlálás adatai szerint ezen a területen a lakosság 47,3%-a volt lengyel, 23,4%-a fehérorosz, 2,8%-a zsidó és 3,3%-a magyaros anyanyelvű. Felekezeti tekintetben 41,1% római katolikus, 47,9% görögkeleti és 9,6% izraelita. A fehérorosz tanácsköztársaság a Lengyelországtól elcsatolt területtel 227.755 km²-re nőtt, 9 millió 811.000 lakossal.

Aszovjet-lengyel területi vitának tulajdonképpen alapja nincs, mert a kérdéses területeket 1941 nyara óta a németek tartják szilárdan megszállva. (—)

Fej-

és derékfájás, idegesség, émelygés, tisztátalan teint gyakran csak az emésztési zavaroknak következménye. Ilyenkor is kell a **DARMOL**

szárnyon megkerüljék. Az angolok próbálkozásait az egész vonalon visszavertük és az ellenségnek érzékeny veszteségeket okoztunk. Az algiri part előtt német repülőgépek két megrakott szállítóhajót elsüllyesztettek és 3 kereskedelmi hajót megromgáltak.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1039. közleménye: Az ellenség a tuniszi arc-vonalon újabb jelentős páncélos és gyalogsági erőket vetett harcra, amelyekkel szemben a tengelyes csapatok eredményes ellentámadásokat hajtottak végre és az ellenséges bekerítő kísérletek kijátszásával előre megálapított tervek szerint új állásokat foglaltak el. A légiő az előretört arc-vonal felé haladó ellenséges terep-nehézségeket és rohamoszlopokat támadott. Német vadászok hat gépet lelőttek, egy hetediket a légvédelem pusztított el. Német repülőgépek Philippeville vizin erős kísérettel ha-

KORONA Filmszínház

Csütörtöktől:

DZSARABUB

Az Alcazár és Bengázi testvérilmie
A férfiu bátorság, önfeláldozás és győztes harc hősi önteménye
Szerdán utoljára: **Házassággal kezdődik**

Uj vezetőséget választott a Szigligeti Társaság közgyűlése

Élénkebb tevékenységbe kezdenek a szakosztályok

Nagyvárad. Több, mint két esztendője, hogy a nagyvárad Szigligeti Társaság a felszabadulás után megtartotta első ünnepélyes keretek között lezajló közgyűlését. A Társaság az elmúlt két év alatt jelentékeny munkát fejtett ki, közgyűlést azonban a közbelső idő alatt nem tartott. Az irodalmi egyesület vezetősége most tisztújító közgyűlésre hívta egybe a Társaság tagjait a város kulturális életére kiható összejövetel kedden délután 5 órakor történt meg a városháza kistanácstermében.

A közgyűlést dr. Némethy Gyula kanonok, a Szigligeti Társaság elnöke nyitotta meg. Megállapította, hogy elég számú tag jelent meg így a gyűlés határozatképes. Ennek megállapítása után a következőket mondotta:

— A görög bölcs szerint nincs nagyobb feladat, mint megismerni önmagunkat. Ha mi, a társaság tagjai megismerjük magunkat megismerni, örömmel állapítjuk meg, hogy az elmúlt két év alatt eléggé eredményes munkát sikerült kifejtenuk. Hiánynak legfeljebb kettőt lehet. Hogy az elmúlt két év alatt nem tartottunk közgyűlést és hogy városunk és megyénk jeles íróinak, elsősorban Szigligeti Edének kultusza érdekében keveset tettünk az utóbbi időben, holott ezeknek az íróknak propagálása egyesületünk elsőrendű célkitűzése között szerepel. Az első hibán — mondotta — jelen összejövetelünkkel már segítünk. A másikon a jövőben igyekezünk majd segíteni. Ami pedig — fejezte be beszédét — eredményeinket illeti, sikerreink tudata ugyan pihenésre jogosít, egyszersmind azonban újabb tevékenységre is serkent.

A főtítkári jelentés

Az elnök nagy tetszéssel fogadott beszéde után Daróczy Kiss Lajos főtítkári olvasta fel titkári jelentését. Ebből kitűnt, hogy a Társaság legutóbbi közgyűlése óta valóban rendkívül élénk és minden elismerést megérdemlő tevékenységet fejtett ki. Nagyobb jelentőségű volt ezek között: 1941 év tavaszán Szigligeti Edé számára régi helyére a színház előtti térre való ünnepélyes visszaállítását, s még ugyanebben az esztendőben rendezett Juhász Gyula és Reményik Sándor emlékest, majd a Szigligeti Társaság íróinak a Magyar Tudományos Akadémián való vendégszereplését a végül az alig néhány héttel ezelőtt a Társaság fennállásának 50 éves fordulójára alkalmából rendezett Szigligeti-ünnepség, melynek keretében a Premontreai Gimnáziumban leleplezték a Lerchner Julia szobrászművésznő által készített és Megyeri Ferenc építész által elhelyezett Juhász Gyula emléktáblát. Az ünnepség íróinak és szereplőinek előadását a Társaság emlékalbumban készíti kiadni.

A Szigligeti Társaság ezenkívül több irodalmi délutánt rendezett utóbbi kéthetenként minden második vasárnap délután, ez alkalommal teret nyújtva a város fiatal íróinak is. A Társaság tiszteletbeli tagjaiul meg-

hívták Bónyi Adorjánt, Dutka Ákóst és Possonyi Lászlót, rendes tagul pedig Szabó Pált, mint bihari írókat.

A minden részletre kiterjedő titkári jelentés során Daróczy Kiss Lajos bejelentette, hogy Tabéry Géza a Társaság ügyvezető alelnöke irodalmi elfoglaltságára való hivatkozással lemondott tisztségéről. Végül két előterjesztést tett. Először is javasolta, a Társaság járuljon hozzá, hogy a Szigligeti-erleg-alap javára befolyt összeg adományozóihoz kérdést intézzen a közgyűlés: hajlandók-e beleegyezni abba, hogy Szigligeti-erleg helyett az általuk adományozott összeget szegény gyermekek iskoláztatására fordítsák? Másodszor ajánlotta, hogy a Társaság működését terjessze ki a zenei és képzőművészeti előadások rendezésére, illetőleg az illető művészeknek az egyesület életébe való bekapcsolására.

A főtítkári jelentésre Árvay Árpád országgyűlési képviselő szözl hozzá elsőnek s mindenekelőtt ajánlatát fejezte ki Tabéry Géza ügyvezető alelnök lemondása felett s figyelmébe ajánlotta a Társaságnak, hogy a kitűnő íróval valamilyen módon a jövőben is kapcsolja az egyesület munkájába.

A közgyűlés ezt az ajánlatot örömmel elfogadta.

Az új tisztikar

Némethy Gyula dr kanonok jelentette be ezután a vezetőség lemondását s az új választás levezetésére Bartsch Sándor tanügyi tanácsost kérte fel. A közgyűlés a Szigligeti Társaság elnökévé egyhangú lekese-déssel ismét dr. Némethy Gyula kanonokot választotta. Daróczy Kiss Lajos főtítkári javaslatára ezután a társaság alelnökeivé választotta: Tabéry Gézát és Nadányi Zoltánt, főtítkári Daróczy Kiss Lajos, titkárok Tátray Barnabás és Szikszai Sándor, fő-ügyész dr. Czeglédy Miklós, ügyészek dr. Koller László és dr. Gergely Ferenc, főpénztárnok Mártonffy Zoltán, ellenőrök Hanzlián Ede és Vargha László, könyvtárnok Bodnár Mária, helyettes könyvtárnok Szikszay Sándor.

Szakosztály elnökök és helyettesek:

Jön Jön
az APOLLO Filmszínházban

Egy híres énekesnő és egy bátor repülő regényes szerelme!

ZARAH LEANDER

a csodás hangu svéd csalogány a szezon nagy énekes filmjében

ASSZONYSZIV

Egy női lélek vergődése a háboru viharában

az APOLLO Filmszínházban

Jön Jön

PAPP MARGIT

butorkiállítás
ujra személyes vezetése alatt áll...

Rimanóczy u. 8.

Telefon: 14 - 23

Dohnányi Ernő Nagyváradon

Nagyvárad Sajat tud. A hosszú időn keresztül pangás után úgy látszik Nagyvárad szellemi élete lassanként egyre inkább megélni. A színházi és irodalmi események után öröndetes, hogy ez a megélniülés a klasszikus zene propagálása terén is feltűnően mutatkozik. Az első komoly és jelentőségteljes jel a zeneiskola tanárainak hangversenye volt, amely vasárnap zajlott le — minden várakozást felülmúló érdeklődés jegyében.

A város zeneértő közönsége részére most újabb kellemes meglepetés vár. A Szigligeti Társaság meghívására ugyanis április 9. és 14. között Nagyváradra jön Dohnányi Ernő, a világ hírn zongoraművész, hogy káprázatos tudásával Nagyvárad közönségét is feltehetően művelvezetbe részesítse.

Dohnányi Ernő koncertje egyébként — értesülésünk szerint — bevezetője lesz annak a jelentős zenei programnak, amelyet a Szigligeti Társaság vezetősége erre az esztendőre tervbe vett. Bizonyos, hogy a Társaság törekvéseit a város közönsége méltányolja majd s érdeklődésével lehetővé teszi, hogy a nagynevű művész szereplése után még több országos nevű művész szereplésére sor kerülhessen.

Dohnányi Ernő hangversenyének ismertetésére egyébként még visszatérünk.

Jótekonycélu előadást rendez a Hivatásszervezet

A Magyar Dolgozók Országos Hivatásszervezetének nagyváradai csoportja április 4-én, vasárnap délután 6 órai kezdettel a Református Kulturpalota nagytermében a Főméltóságú Asszony segélyalapja és a sebesült honvédek javára jótekonycélu műsoros estélyt rendez. Bevezető beszédet mond Mogorósey Gyózó, majd lelkes műkedvelők előadásában színe kerül „Ahol a Duna folyik” című hazafias operett.

A műsoros estély kiemelkedő eseményei lesznek Kóty Péternek, a Szigligeti Színház kitűnő baritonistájának énekezése, valamint Balási Antal és Surányi Erzsébet táncjelentéi.

A zenei számokat a Városi Villamos Vasut zenekara kíséri, Bornemisza Zoltán karnagy vezényletével.

A változatosnak ígérkező jótekonycélu előadás iránt városeszerter élénk érdeklődés mutatkozik.

Szerdán lesz a leventék labdarugóinak szokásos heti edzése. A nagyvárad levente labdarugói szerdán tartják szokásos heti edzésüket a Rhédey-kerület sportpályán. Az edzés pontosan három órakor kezdődik és a szakoktatás ezután hívja fel a leventék figyelmét a pontos megjelenésre.

Vidor József, az Iskolankivüli Népművelési Bizottság főtítkára szözlalt fel ezután s rendkívül öröndetes bejelentést tett. Közölte ugyanis, hogy a miniszterium 3500 új könyvet ajándékozott a Népművelési Bizottságnak. Ennek révén rövidesen — valószínűleg már husvét előtt — 20 könyvtárat állítanak fel a város területén, mintegy 140—140 könyvvel, míg a többi könyveket esetleges újabb könyvtárak létesítésére tartalékolják.

Egyben kijelentette Vidor József, hogy a Népművelési Bizottság a jövőben az eddiginél is szorosabb együttműködést kíván a társasággal s minden tekintetben igyekezik majd a részben közös célkitűzéseket előmozdítani.

A felezőalások elhangzása után Mártonffy Zoltán főpénztárnok terjesztette elő a pénztári jelentést. Ebből kitűnt, hogy a Társaság jelenleg 2790 pengő 64 fillér tőkével rendelkezik. A főpénztárnoknak a közgyűlés a szokásos felmentvényt megadta.

Irodalmi szakosztály: Elnök Tabéry Géza, helyettes Kiss Tamás. Művészeti szakosztály: Dr. Hlatky Endre, helyettes dr. Dalló Gyula. Felolvasásokat és ünnepségeket rendező szakosztály: Papp Lajos, helyettes Vidor József. Társadalmi szakosztály: Árvay Árpád, helyettes dr. Szabó Lajos. Népkönyvtári szakosztály dr. Martsa Dénes és Tarkó Lajos. Pénzügyi szakosztály: Horváth Árpád, Fáber Lipót és Máthé Pál. Pályamű bíráló szakosztály: Nadányi Zoltán és Zsádányi Nagy Árpád. — Néprajzi szakosztály: Szücs Sándor és Virág Jeromos. Választmány: Hivatalból tagjai: Elnök, 2 alelnök, a többi tisztségviselő és a szakosztályok elnökei, valamint ezeknek helyettesei. Választott tagok: Sulyok István ref. püspök, Szilágyi M. Dózsa prem. kanonok-perjel, Horváth Árpádné, Balajty Jenőné, dr. Paál Árpád orsz. gy. képviselő, dr. Follmann Géza, dr. Soós István polgármester, dr. Nadányi János alispán, dr. Thury Kálmán ny. Itélőtáblai elnök, dr. Kaczián Kálmán, Kortmáros László orsz. gy. képviselő, Csernák Béla, Székely Gyula, Hasznos Imre, dr. Biró József, dr. Verzár Istvánné, dr. Patzkó Elemér orsz. gy. képviselő, Hegedüs Nándor, dr. Krüger Jenő, dr. Szalay Elemér, Balogh István festőművész, Maczalik Alfréd, Mikes Ödön, Komárominé Mihelyi Elvira, Gastanoné Köszegi Mariann, dr. Gedoné Diószilágyi Ibolya, Szini Sebő Zoltán, Szathmáry Endre, Béltoky László, Horváth Imre, dr. Cziffra Kálmán, Barts Sándor, dr. Medvigy Ferenc, Finta Gerő, dr. Oswald Arisztid.

„Nem akarunk egészségtelen, nyomorék gyerekeket látni”

Sikeres tanfolyamokkal küzd a Zöld Kereszt az egészséges, tápláló főzés meghonosításáért

Nagyvárad, március 31.

Háború... az emberek legnagyobb ré-
sze, amikor ezt a szót hallja, véres tö-
megeket lát. Gránát, akna robban, az
emberi agynak ördögi gyilkoló szerzé-
mai végzik kegyetlen munkájukat, vé-
pek véreznek el más népek fegyverei
alatt... hajléktalanná válik millió és
millió nyomorult és rombolva rohan,
szálgul a rém: a háború.

De a háború borzalmasságában van
egy reményegér, pokoli zajból kicsen-
dül egy biztató dallam és csodálatos
szépen ott lebeg a beborult, a viharos
ég megrongyolt ruháján mindent ígérő:
ez a béke.

Ez a szó, hogy béke, adja a kitartást,
a győzelmi hitet. A hitet, hogy nem hi-
ba hull áldozatnak fiatal drága vére,
mert meghozza majd mindnyájunk szá-
mára a feltámadást, a békét.

Igy él bennem a jelen, sok, sok ál-
dózatával, lemondásával és várom a győ-
zelmet, amely elhozza a békét.

Már közel egy éve, hogy belekapco-
lódtam a Zöld Kereszt munkájába. A
fegyverrel küzdött háború mellett látni
kezdék egy másik, pusztítás nélkül vi-
vott háborút: a Zöld Kereszt háborúját.
Azok közül is, akik a Zöld Kereszt
küzdelmében meglátják a háborút, sokan
nem veszik észre jelentőségét a nagy
világéggé mellett. Pedig ez a háború is
igazi, nagy, halálosan komoly és még
csak el sem jöhet soha a békéje, mert
ellensége örök: a betegség.

Szeretném egyszer megfogni a közö-
nyöket, a nemlelkeseülők kezét és kinyit-
ni szemüket, hogy meglássák ők is a
harcot, a nagy küzdelmet, a nagy ál-
dózatokkal megevezített munkát: a Zöld
Kereszt harcát. Eletekért harcol. Az
anya szíve alatt bimbózó kis emberpa-
lánta életét védi, ápolja, hogy biztos le-
gyen a világrajövetele s ha eljött, ott
van a fejlődés virágnilláshoz hasonló,
harmatos ébredésénél, hogy elhessegesse
a halál feléje nyúló csontkarját.

Győzelme az egészséges viruló gyer-
mek, az örömtől, egészségtől mosolygó
édesanya, aki neveli a kincset, a nem-
zet jövőjét. Mert nem pótolhat nemzet
kinosokkal, töméntelen gazdagsággal,
gyermeki kacajt, amely legszebb zené-
je a földnek és mindig újabb győzelmi
ígérete a fajnak.

Tudnak főzni asszonyaink, mégis tanulni kell

Fegyverekkel dolgozik ez a háború is,
de nem gyilkoló, nem könnyeket sajto-
ló a fegyvere: életet ad, életet véd. A
Zöld Kereszt egyik ilyen fegyverét aka-
rom bemutatni. Nincs hangzatos neve,
nem hirdetik öles plakátok, újságok ha-
sóbain is keveset találkoztam még ve-
le: a Zöld Kereszt főző-tanfolyama.

Sokan meg fognak mosolyogni, hogy
micsoda tarjengős bevezetővel jutottam
el ehhez a szürke kis főző-tanfolyamhoz.
Pedig az a fegyver mondhatni egyik
legfontosabb a Zöld Kereszt arsenáljá-
ban. Megtanítani főzni az anyákat, a
leányokat, a jövőző anyáit.

Leznek, akik itt azt gondolják, hogy
ez már nem rájuk vonatkozik. Hiszen
ők tudnak főzni, nekik semmi szükse-
gük a tanításra. Az ellenkező állítás még
sértene is gazdaszonyi önértéküket. El
hiszi a Zöld Kereszt, hogy a magyar
asszony tud főzni s a szakácsművészete
ellen nincs is a családnek kifogása.
A férj meg van elégedve, a gyermekek
az anyagi ételpusztítók is. Igaz, hogy

az egyik sápadt, egy kicsit vérszegény,
a másik meg egy kis angolkór nyomait
viseli, de hát ez egészen más lapra tar-
tozik. Pedig itt van a hiba. Lehet jó-
ízűen főzni, de ez még nem jelenti az
egészséges főzést. Nagyon kevesen tud-
ják még, mit kell tenni, hogy a család
megkaphassa a szükséges vitamint, fe-
hérjét, szénhidrátot.

Szánalmas nyomorékjaink, vérszegény,
tüdőhajos gyermekeink sokasága adta a
gondolatot, a legfontosabb fegyvert a
Zöld Keresztnek: meg kell tanítani a
főzni tudó és nem tudó asszonyokat és
leányokat helyesen és egészségesen fő-
zni. Jól fejlett, egészséges fiatalságra
van szüksége nemzetünknek. Ne csene-
vész virágokat hajtson ez az életrevaló
faj, mert életre és nem pusztulásra van
hivatva.

Meg kell tanítani a falusi anyákat is,
hogy ne csak a piacnak termeljék kert-
jeik grümölcsét és zöldségelékjét, ha-
nem gyermekeiknek is adjanak belőle.
Ne tartásáznak a vitamindús kerti
veteményeket, amit jó pénzben csak ve-
gyenek és egyenek meg az „urak”, ha-
nem tanulják meg, hogy az ő gyerme-
keiknek is szükségesük van rá.

Kezdetben idegenkedve, de lassan-
lassan megbarátkozva fogadta a falu
magyar asszonya a Zöld Kereszt főző-
tanfolyamait, ahol úgy elméleti, mint
gyakorlati oktatásban részesült. Ma
már, hála Istennek, ott tartunk, hogy
azok a falvak, amelyek megismerkedtek
a főző-tanfolyamok rendkívüli értéké-
vel, sürgetik és kérik gyakoribb megis-
métlésüket.

Városunkban már egy néhány tan-
folyam lezajlott, lelkes asszonyok lát-
gatták, akik megértették az idők sza-

Dohnányi Ernő

világhírű magyar zongoraművész

EGYETLEN HANGVERSENYE a Református Kulturpalotában

Lelki gyakorlaton

Hétfőn este, amikor az olasz-
plébániatemplomba bementem az
asszonyok, leányok lelki gyakorlatára,
megpróbáltam egy kissé összeszedni
magam, de nem sikerült, legalább is
nem olyan mértékben, ahogy én
akartam. A templom már negyed
7-kor tele volt s közben szünet nél-
kül jöttek, egyre jöttek az asszonyok,
leányok, nénikék, sőt még férfiak is.
A mellékkoltárakat, utakat mindenütt
ellepte a tömeg. Valami olyan lenyü-
gőző volt az emberek áradása, Istent-
szomjazó érdeklődése, hogy könny
szökött a szemembe és ugyanakkor
nem tudtam visszatartani a mosoly-
gást sem. Egyszerre kellett sírni és
nevetni. Az Uristen belélt a szívek-
be s biztosan megértette a mosolygó
könyök szavak nélküli fohászkodá-
sát. Dicséret volt abban az ő nagy
főlsége és hatalma iránt, mellyel
ennyi szívre belesugta a hívását...
Hála, hogy megengedte nekem, hogy
mint pici rugó a nagy gépezetben,
dolgozhattam én is e lélek-járás elő-
készítésében.

Aztán beszélni kezdett a Páter...
Beszéde nem a szép szavak s a szó-
noki hatások erejével fogta meg a
lelket, hanem az átélés, megtapasztalás
élményszerűségével. Szava nyo-
mán nagy világosság és béke lesz
bennünk. Megértjük, hogy a keresz-
tény élet nem a vizsgálató érzelmek
cukrosvíze, hanem az Istenért, tör-
vényeiért, lelkiünk szépségeiért vi-
vott szüntelen küzdelem nemes óboro.
A templomaink mélyén velünk lakó
élő Isten közelébe csak akkor kerül-
hetünk, ha megdolgozunk, megszen-
vedünk Érette, ha cselekedeteinkkel
kiérdemeljük. Az Ige megtestesülésé-
hez, az élő Isten megtalálásához a szol-
gálat útja vezet... S a hátor, világos
szavak nyomán nagy vágy ébred az em-
berben elindulni — bármennyire ne-
héz is és áldozatos — a szolgálat út-
ján az Isten felé. S ez nemcsak pi-
lanatnyi hatás, hanem elfeledhetet-
len.

Holnap kezdődik férjaink lelki-
gyakorlata. Bár csak hasonló számban
indulnának el közülök is az Isten
hívó szavára!

HESZ MARTA

Új záróra a gyógyszer- táraknál

A nagyközönség szives tudomására
hozzuk, hogy Nagyvárad thj. város pol-
gármesterének hozzájárulásával, a
nagyvárad nyilvános gyógyszer-tárak új
zárórája a következő lesz:

1943. április 1-től október 1-ig este fél
hét órákor zárnak a nyilvános gyógy-
szertárak.

1943. október 1-től 1944. április 1-ig a
záróra este hat órákor lesz.

Ezen időpont után a sürgős gyógy-
szerszükségletek beszerzésére a t. kö-
zönség rendelkezésére áll a város terü-
letén szolgálatot tartó négy gyógyszer-
tár.

A szolgálatot teljesítő gyógyszer-tárak
beosztása, minden nyilvános gyógyszer-
tárnál megtehető a szolgálati táblá-
ról. Teljes tisztelettel A nagyvárad
gyógyszertárak.

Lelkiismeretlen egyének álhírt terjesztenek a réz- ből vert kétfilléresek gyűjtéséről

**Fell kell jelenteni azokat, akik továbbra is
terjesztik az álhíreket**

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad
rendőrkapitányság vezetője a közönség
felvilágosítása céljából a következőket
közli:

A város területén elszaporodott azok-
nak a száma, akik réz kétfilléreseket
gyűjtenek, álitólag azon célból, hogy a
Weisz Manfréd-gyár 2000 darab kétfil-
lérésért 1 kerékpárt, 3000 darab kétfil-
lérésért egy eegédmotoros kerékpárt
ad. A gyűjtési akció olyan méreteket
öltött, hogy sokan még ráfizetéssel is
hajlandók a réz kétfillérest megvenni,
mert 2000 darab kétfillérés mindössze
40 pengő, holott egy kerékpár jóval
drágább. Eszerint érdemes egy réz két-
fillérésért akár 4 fillért is adni.

Féltelmes hangsúlyozni talán hogy
ilyen jó üzleteket a Weisz Manfréd-féle
gyár egyáltalán nem csinál és ezután
sem fog csinálni, tehát nyilvánvaló,
hogy ez a vakhír olyan helyről származ-
zott, ahol egész különös célok lebegnek
a jó üzletet kiigyalóknak szeme előtt.

A réz kétfilléresek bármilyen célból
való gyűjtése kellemetlen zavarokat

idézhet elő, miután aránytalanul sok
váltópénzt von ki a forgalomból. Ezért
a rendőrhatalóság felhívja az érdekeltek
figyelmét arra, hogy pénzváltás, illető-
leg pénzvisszaadás esetén semmiféle
olyan kikötésnek, vagy kéréseknek ne
tegyenek eleget, melyek csak rézből
készült 2 filléresek adására, illetőleg
elfogadására vonatkoznak, mert ezzel
súlyos következményeknek teszik ki
magukat.

Tartea kötelességének mindenki,
hogy az olyan egyéneket, akik ezen
felvilágosító közlemény ellenére to-
vábbra is azt az álhírt terjesztik, hogy
egyes gyárak bizonyos mennyiségű réz-
pénzt járműre cserélnek be, vagy kife-
jezetten ragaszkodnak hozzá, hogy
pénzváltás esetén csak rézpénzt kapja-
nak, nem is szólva arról az esetről,
amikor többet is fizetnek a rézpénz fi-
zetéséért s annak tömeges összevásár-
lását kísérik meg, a legközelebbi rend-
őrnek azonnal át kell adni, illetőleg az
ilyen egyéneket a rendőrhatalóságnál fel-
 kell jelenteni.

Sikerrel vizsgázott harmincnegyzet önkéntes ápolónő

Nagyvárad. Tegnap délután ünneplés keretében tartották meg a Főposta könyvtártermében annak a 38 nagyvárad önkéntes ápolónőnek a záróvizsgáját, kik Klein-hempel Gyuláné oktatónő vezetésével résztvettek a legutóbb megtartott előkészítő tanfolyamon.

A vizsgáztató bizottság elnöke dr. Hlatky Endréné, míg a bizottsági tagok dr. Verzár Imre, az Állami Közkórház igazgató főorvosa, Hervay Rezsóné szegedi oktatónő, Klein-hempel Gyuláné, illetve dr. Gyöngyössy István kir. főügyész, dr. Szini-Sebő Mihályné és Buza-Kiss Istvánné voltak.

Az önzetlen szolgálatot felajánlott és sikerrel vizsgázott új ápolónők névsora a következő:

Ákosfy Barnáné, Bajó Vilma, Bartos Mária, Birman Rozália, Czédula Károlyné, Horváth Ilona, Jankai Józsefné, Kiss Erzsébet, Lázár Irma, Mada Magdolna, Méri Gáborné, Nagy Ilona, B. Nagy Róza, Pál Erzsébet, Partl Ella, Pavlovics Jánosné, Rábai Etelka, Riggel Irén, Szabó Erzsé-

Hoffmann Árpád

műbutorasztalos
butorizlete megnyit

Rákóczi-ut 12sz. Apolló-palota

bet, Szabó Ilona, Szántó Erzsébet, Szász Károlyné, Szikora Andrásné, Vida Jolán, Farkas Erzsébet (akik már elvégezték a hathetes kurzust): Ákosfy Éva, Baitner Istvánné, Bakó Sándorné, Fekete Erzsébet, Kelemen Margit, Kipe Péterné, Kudar Magdolna, Molnár Edith, Nagy Mihályné, Szabó Júlia, Szabó Péterné, Váradi Andrásné és Floriansits Tamásné.

Hol lehet beváltani a tejjegyeket?

Csak kijelölt körzetben lehet beváltani a jegyeket

Értesítem a város közönségét, hogy a fél időn túl levő terhes anyák, valamint a két éven aluli gyermekek részére kiszolgáltatott tejjegyeket a következő helyeken lehet beváltani:

I. számmal ellátott jegyek Kaszárnya-tér 17. sz. alatt a Körös balpartján az Össitelepi vasutvonalról egészen a Szent László-tér, Mezey Mihály utca, Rulikovszky-útig bezárólag, a II. számmal ellátott jegyek Báthory-út 1. szám alatt a volt kéményseprő hivatalban a Körös balpartján tovább menve, tehát az úgynevezett velencei részen lakók, a III. számmal ellátott jegyek Horthy Miklós-út 28. sz. alatt válthatók be.

A körzeti beosztásokat a tejjegyeken római számokkal tüntet fel a Közélelmezési Hivatal. A római számokat a tejjegy kiváltása alkalmával a Közélelmezési Hivatal 3. sz. helyiségében fogják rányomni a jegyekre.

Figyelmeztetem az érdekelteket hogy a tejet mindenki csak a jegyén feltüntetett körzet megfelelő kiosztó helyén vegye át.

Nagyvárad, 1943. március 29.

Dr. Soós István s. k.
polgármester.

Beszélgetés Tolnay Kláival, akicél kiderült, hogy szeméi szürkésékéek

Terhes a népszerűség az autogrammok miatt. Mály Gerő visszaadja a kölcsönt. Jól ment a Tűzvész főpróbája

Nagyvárad, március 31. Tegnap délelőtt érkezett meg Tolnay Klári Békéscsaba felől, ahol vendégszerepelt. A Park-szállodában szállott meg és délután szeretett volna sétálni egyet a városban, de a járőrelők hamar felfedezték. óriási csoportosulás támadt körülötte, autogrammokért rohanták mire a művésznő bemenekült az üzletbe. Az egyik helyen fekete pápaszemet vett talán azért, hogy továbbhi útján leplezni tudja kilétét, a másik boltban egy halom könyvet vásárolt, mert a poggyászában hozott irodalmi termékeket az utolsó betűig kiolvasta már.

Ma délelőtt megjelent a Szigligeti Színházban, hogy végigpróbálja a darabokat, amelyekben szerdán, csütörtökön és pénteken fellép. A Tűzvész próbája után az egyik öltözőben kerestük fel: a társulat színészeitől körülveve üldögélt és cigarettázott a cepp szobában, kék flanel blúz és piros pepita kötényeszknya volt rajta s a haját oly simára lenyalva viselte, hogy alig lehetett rá ismerni. Még a szép nagy szeméi is alig vezetett nyomra, mert távolból és a mozivásznon barnának látja az ember ezeket a kifejező, gyönyörűséges szemeket, de itt a közvetlen közelből kiderül

róluk, hogy világos szürkésékéek, ami kellemes ellentétet mutat gesztenyeszín hajával.

— Hogyan tudott időt szakítani vidéki körútra? — kérdezzük.

— Most került le a műsorról a Manderley ház asszonya s nem játszom az új darabban... A filmgyártás se foglalkoztat jelenleg, épp most fejeztünk be valami nagy ostonaságot, de szerencsére konjunktura van, fog menni az is... Régióta nem jártam vidéken s bármennyire szeretem az utazást, a vendégszerepléseknek nem vagyok barátja, mert új izgalmakat, új drukkokat jelentenek s bizony megtörténhetik, hogy egy darab, amelyben Pesten nagy sikere van az embernek, megbukik vidéken... Aztán egyik-másik helyen sok baj van a darabok rendezésével, átjátszásával is... mindjárt meg kell jegyezni, hogy ez nem vonatkozik Nagyváradra, ahol, legalábbis a Tűzvész próbájával, tökéletesen meg voltam elégedve.

— De egyébként, ugy-e, már rég túl van a lámpalázakon?

— Nem is színész az, aki nem tud drukkolni... De, természetesen, ha nagyobb szériákban megy egy darab, akkor ez elenyészik...

Az a bizanyos nehéz kötelesség

Diákapkás kis iskolás leányok nyomulnak be az öltözőbe és autogrammot kérnek Tolnay Kláritól. A művésznő előzékenyen áll rendelkezésükre s csak eltávozásuk után jelenti ki:

— Ez kissé nehéz kötelesség... Az elején, mikor még kezdő színésznő voltam, holdgoggá tett, ha felismertek s megkérdezték, maga az a kis színésznő, aki ebben és ebben a darabban játszik... de idővel terhesé válik a népszerűség; az ember soha sehohol se lehet magánember; egyáltalában nem kellemes mindenütt viharos érdeklődés középpontjába kerülni, autogrammok gyártani s hallani, amint utánam suttogják úton-útfélen: Ez Tolnay Klári. Sokan szeretik ezt; én most már elengedném...

„Ne tessék tréfálni, Kabos ur?”

Annyi közvetlenség, keresetlen háj és egyszerűség van a lényében, hogy el is hiszi az ember.

— De egyszer megjártam, — folytatja mosolyogva. — Mály Gerővel bolyongtunk Erdélyben s Geresinek az a mániája, hogy senkinek sem ad autogrammot. Egész úton mindenkit kerek viaszautasított... S hogy miket mondott néha az erőszakoskodóknak, azt nem is lehet reprodukálni... Egy kolozsvári vendéglőben egy magános nő közeledett nagy áhítattal hozzám és eljöttette noteszét: „Autogrammot kérnök, művész úr.” Geresi megint valami gombra választ akart adni de unszólácomra mégis részánta magát, hogy bírja a kis noteszbe a nevét. S a nő, látva az autogramom kialakulását, szemrehányóan jegyezte meg: „Ne tessék tréfálni velem, Kabos ur!...” Persze bosszantottam Geresit: kellett ez neked, lásd nem is vagy olyan közismert, mint ahogy te képzeled... De ahogy visszatértem gépkocsin keresztül utaztunk Nagyváradon, visszakaptam a kölcsönt.

Fiatalsuhancok rohanták meg a kocsi és autogrammot kértek tőlem. Geresi nyersen rájuk szólt: „Mit tolakodtok, hiszen nem is ismeritek a művésznőt.”

— Dehogyan nem, — felelték a suhancok — hiszen ő Fényes Alice...“

Kedvesen mosolyog, aztán így folytatja:

— Vannak azért ilyen apró legegések... Közélről nézve gyakran csalódot kelt az ember... Nyiregyházán történt még velem, hogy előadás után óriási tömeg várt a színészbejárónál. Az igazgató már a tüzoltók segítségét akarta igénybevenni, hogy megóvjon a rohamtól, de én vállaltam a veszélyt és némi nekikészülődés után kiléptem az ajtón. Nem hittem a szememnek és a

fülemnek. A tömeg kiábrándultan, mozdulatlanul, némán, dermedten állt. Végre egy éles hang süvített fel: „Hát ez ilyen nyeszlett?”... Akkor még tudniillik elég sovány voltam...

Most nem az. Legalábbis nyeszletnek nem mondható... Ismét cigarettára gyűjt s most már komolyabb kérdésekre tereljük a beszélgetést. A darabhiány...

— Ez bizony kétségtelenül megvan, — mondja Tolnay Klári. — A neves, bevált színpadri íróknak kellene többet dolgozniok... Zilahy, Herczeg, Harsányi, Márai nyugodtan írhatnának két darabot is egy szezonban s ezzel már sokat segíthetnének a bajon. De őket is bizonyára kedvetlenül s a nehézségek, amelyek a háborus viszonyokkal vannak kapcsolatban. Egy komoly író problémákat szeretne felvetni és a maga módja szerint megoldani darabjában, társadalompolitikai kérdésekkel óhajtana mélyíteni munkáját... mert végeredményben a szerelem önmagában mégsem elég... De mihelyt problémákhoz nyúl az író, mindenféle szempontok érvényesülnek, amelyek kigyomlálják darabjának igazi értékeit... Aztán: drámai konfliktusok csupa jellemes emberek között nem képzelhetők el. Óhatatlan, hogy az író kedvezőtlenül állítson be valakit. S akármilyen foglalkozású legyen is a darab egy alantas jellemű alakja, megmozdulnak az egyesületek, a szaktestületek, a kamarák és felemelik tiltakozó szavukat. „Ilyen gazember postás, vasutas, orvos, ügyvéd, kereskedő, iparos, tisztviselő nincs Magyarországon, ez a darab ebben a formában elfogadhatatlan...” De minden elképzelhető vonalon jelentkeznek kifogások és tiltakozások, úgyhogy érthető, ha az írók ekkora megkötöttségekkel nem tudnak termelni a szükségletnek megfelelően.

De szól az ügyelő csengője: megkezdődik a Francia szobalány próbája. Nem zavarjuk tovább Tolnay Klárit.

Jávör Béla.

Pénteken kezdődik a március havi szappanelszámolás

Felhívom a város területén működő fűszer, szatós és vegyeskereskedőket, hogy az alábbi feltüntetett beosztás szerint április hó 2., 3., 5., 6. napjain feltétlenül jelentkezzenek a városi Közélelmezési Hivatalban a március havi szappanelszámolás megkezdése végett.

Az elszámolás megtörténte után március havi és korábbi mosó- és piperezappanjegyek be nem válthatók, mert ezeket a Közélelmezési Hivatal sem fogadja el fenti határidő után a kereskedőktől, elszámolásra.

Fenti rendelkezések nem teljesítése vagy megszegése a további szappanellátásból való azonnali kizárást vonja maga után.

Együttal tudomására hozom a város közönségének, hogy az április havi mosószappan adagokat a kenyérjeggyel rendelkezők részére, április hó 1. napjától kezdődőleg szolgál-

tatják ki a kereskedők a kenyérjegyek bal szélén található „Sz” betűjelű szelvényekre; a II. negyedévre esedékes piperezappant pedig az ugyanott található „S” betűjelű szelvényekre.

A gabonaellátottak, vagyis a kenyérjeggyel nem rendelkezők, valamint a magasabb szappanadagra jogosultak részére a szappanpótjegyek kiadása április hó 10—20. napjain történik a később közzéteendő beosztás szerint.

A szappanelosztók elszámoltatásának rendje:

1943. április 2-án A—F, április 3-án G—L, április 5-én M—R, április 6-án S—Z betűvel kezdődő nevek.

Nagyvárad, 1943. március 29.

Dr. Soós István s. k.
polgármester.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZELÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 38.40.
félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
Postatakarékpénztári csekkzámlánk
száma: 72.301.
Készletet nem adunk vissza.

LELKIGYAKORLAT FÉRFIAK RÉSZÉRE

Nagyvárad katolikus léfittársadalma számára lelkigyakorlat lesz április 1., 2. és 3-án este fél 7 órai kezdettel a premonstréi gimnázium dísztermében. (Hitler-utca 16.) Ennek bevezető, illetve befejező szentbeszéde pedig március hó 28-án, illetve április 4-én, vasárnap este fél 7 órakor lesz az olasz plébániatemplomban. Szónoka: P. Kardas József S. J.

NAGYVÁRAD KATOLIKUS ASSZONYAI ÉS LEANYAI FIGYELMÉBE

Örömmel közöljük, hogy a március 29. 30. 31-én este fél 7 órakor az olasz plébániatemplomban nők számára tartandó lelkigyakorlatos szentbeszédre kivül április 1. 2. 3-án délután 5 órai kezdettel a premonstréi gimnázium dísztermében ugyancsak nők számára további szentbeszéd lesznek szintén Kardas József jezsuita atya előadásában. Aki az esti szentbeszédre kivül még többet akar kapni lelkileg és ráér, feltétlenül vegyen részt ezeken a délutáni konferenciákon.

Aranymisés szatmáregyházmegyei plébános. Kőkényes község közönsége pappaszentelésének ötvenedik évfordulója alkalmából meleg szeretettel köszöntötte Mondics János plébánost. A tiszteletére rendezett ünnepségen dr. Schaffler János szatmári püspök is megjelent, aki résztvett a jubiláló plébános tiszteletére rendezett diszkógyűlésen is. Ezen a közgyűlésen Lengyel Zoltán főjegyző és Fülöp Antal községi bíró a plébános gazdag érdemeit méltató beszéd kíséretében nyújtották át a község díszpolgári oklevelét. A katolikus hívek hálájuk és szeretetük kifejezéséeként miseruhát ajándékoztak az aranymisés plébánosnak.

Hogy lakása hangulatos legyen, színes, modern bútort MEZEI-nél vegyen
Szabadság-utca 12. (Szacsav-utca 48.) Háló, kombinált és előszobák
diótűntetéssel is. Előnyös vétel. **Könyvha ajándékok.**

ORVOSI TOVÁBBKÉPZŐ TANFOLYAM. A Budapesti Központi Gyógy- és üdülőhelyi bizottság orvosok részére f. évi május hó 3-8-ig a gyakorlati rheumatologia tárgyköréből orvosi továbbképző tanfolyamot rendez Budapestben. Szállítás és ellátás előrangú gyógyszállókban. Vidéki orvosok részére nagy kedvezmények. Jelentkezési határidő április 17. de a kedvezményre vonatkozó kérvények április 12-ig beküldendők. Bővebb részletek az Orvosi Kamarába megtudhatók. Orvosi Kamara Elnökege.

Kedden temették Tschammer und Osten birodalmi sportvezetőt. Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Tschammer und Osten birodalmi sportvezető gyászszertartását kedden végezték. A gyászbeszédet Göring vezértábornagy mondotta.

SCHUSTER MILANOI BIBOROS PÁSZTORLEVELE A FEJYELEMRŐL. Milano. (MTI.) A NTI. jelenti: Italia milanoi katolikus napilap elő oldalán közli Schuster milanoi biboros érsek pásztorlevelét. A különböző oldalról kapott jelentések fájdalommal töltönek el bennünket és nagy aggodalommal, annál inkább, mert az eucharisztia profanizálásáról, a káromkodás elszaporodásáról és az istentagadó mozgalomról szólnak azok. Okuk könnyen megnevezhető. Kedves testvéreink résen legyetek és ne hagyjátok magatokat megtéveszteni, mert mindaz, amit a bolsevizmus Oroszországban, Magyarországon és Spanyolországban művelt és mindenütt, ahol rövid időre is magához ragadhatta az uralmat, nagyon élénken él mindannyiunk emlékezetében.

A Német Lektorátus felhívása. Csütörtökön, április 1-én a Német Lektorátuson a tiszti tanfolyam 6 és 7 óra között elmarad.

BAJTÁRSI PARANCS. Felhívjuk az összes tűzharcos bajtársakat és bajtársnőket, hogy április 1-én, csütörtökön este 6 órakor tartandó összejövetelükön családtagjaikkal jelenjenek meg kulturális és nemzetvédelmi előadásaink meghallgatására. Vezetőség.

Nagyvárad Inarosok Hítelszövetkezet Temetkezési Egyesülete értesíti „A” csoportjának tagjait, hogy Nagy Illés, Kovács Józsefné, Somosi Mária, Deák Mihály, Veres János és özv. Csizmadia Gáspárné. (645, 646, 647, 648, 649, 650-ik), a „B” csoportból Tátray Sándor és Tenkei József (306, 307-ik) tagunk meghalt. Ezért az esedékesség vált 40 illetve 44 fillér befizetendő az egyesület pénztárába, vagy a pénzbeszedőknél.

Kerékpár rádiók részlete is kaphatók PÁLFFY J. Kühne-lerakat
Mussolini-tér 16 sz.
Telefon: 15-24

SZABADEGYETEMI ELŐADÁS VÁROSUNKRÓL. Az e heti, csütörtöki szabadegyetemi előadásán dr. Udvarhelyi Károly szegedi főiskolai tanár Nagyvárad Erdély kapuja címen tart előadást. A kiváló előadó városunk és környékének földrajzi, történelmi és néprajzi ismereteit tárgyalja. Sok olyan körülményre fog rámutatni, amelyek a multira vonatkoznak, napjainkban életünk peregnek le, de a rohanó életben figyelmünket elkerülik. Végül rávilágít Nagyváradnak a kialakuló magyar jövőben hivatott szerepére. Az előadás csütörtökön, április hó 1-én d. u. 6 órakor kezdődik a városbáza dísztermében.

Tiltakozik a svéd nemzeti párt a kommunista sajtó szállítási tilalmának felfüggesztése miatt. Stockholmól jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A svéd nemzeti párt, mint a Svéd Távirati Iroda jelenti, tiltakozó iratot juttatott el a svéd miniszterelnökhöz, amelyben tiltakozik az ellen, hogy felfüggeszék a kommunista sajtó szállítására vonatkozó tilalmat.

Amery a brit kormány indiai politikáját védli. Amsterdamból jelentik: (MTI) Az angol aleldházban Amery, az indiai ügyek minisztere védelmébe vette a brit kormány indiai politikáját. Kijelentette, hogy a hindu nép dolga, hogy új eszközöket és utakat találjon ahhoz, hogy a szákcúba jutott megbeszéléseket ismét megindítsák. A felhősség átruházása a hindu népre nem jöhet számba addig, amíg az ellenség India kapuját áll.

Halló! Halló!
A .K.r. osztályosorstegek húzása április hó 10-én kezdődik.
Vegyve meg vagy váltsa ki szerencsés számu sorstegevé.
Vekerdy Kálmán
főelrusítóal Rákóczi-ut 7 sz.
(Turur papirkereskedésben.)

Bengália miniszterelnökét felszólították a lemondásra. Bangkokból jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: Calcutti értesülés szerint Bengália miniszterelnökét, aki a kormány elé néhány javaslatot terjesztett az élelmiszerhelyzet javítására felszólították a lemondásra. A miniszterelnök az indiai nemzeti kongresszus főtitkára volt.

BELVÁROSI Csütörtökön bemutató!

AZ ÉJSZAKA LEÁNYA

Van-e ut visszafelé a mocsarból?

Muráti Lili két arca, kettős lelke, kettős szerepe!
Muráti Lili, Ajtay, Perényi, Gregus, Rácz Vali, Szép Ilonka

A CASINO világvárosi műsora

Kacagó tarka tavasz

Engedélyhez kötötték a nagyobb mezőgazdasági gépek eladását. (MTI) Az iparügyi miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértve, a nagyobb mezőgazdasági gépek eladását, illetve az eladott gépek leszállítását engedélyhez kötötte. A vásárló a vármegyei gazdasági felügyelőségtől és a gépgyártól kapott kérdőívet köteles kitölteni és azokat a gazdasági felügyelőséghez benyújtani.

PÉNZHIGÍTÁS VESZÉLYE FENYGETI PALESZTINÁT. Isztanbul. (MTI) A Stefani jelenti: Mint valamennyi arab országot, Palesztinát is a pénzhigítás veszélyezteti. Ez év januárja óta a pénzgyűrtalom 100%-kal emelkedett. Az emelkedés oka elsősorban az élelmiszerhiány. Az angol katonai hatóságok nagy élelmiszer mennyiségeket foglaltak le, aminek következtében az élelmiszerek ára hirtelen felszökkent.

Tolnay Klári ménteken délután autogrammat ad

Nagyvárad, március 31. Tolnay Kláriknak, a legbájosabb magyar színésznőnek nagyváradai tartózkodása múltán kellett fel hatalmas érdeklődést. A művésznő vendégszerződésének jegyeit valóságos szétkaphodták. Már napokkal ezelőtt sem lehetett jegyeket kapni. Nagy ingatlan uralkodik természetesen a fényképgyűjtők és autogrammadások berkeiben is. Tolnay Klári ugyanis azok közé tartozik, akiknek fényképét sajtóközvetítés nélkül a ritkaságok piacán igen magas áron jegyzik. De éppen az, aki nem zárkózik el az autogrammadás elől és a tőle megszokott kedvességgel áll mindenki rendelkezésére. Nagyvárad tiszteletlői sem panaszkodhatnak majd ebben a tekintetben, mert a népszerű művésznő — értesülésünk szerint — a nem régen megnyitott főutcai Illyés-cukrászdában pénteken egész délután autogrammat fog adni a hozzáfutóknak. A ritka alkalmat a közönség bizonyára fel fogja használni és az Illyés-cukrászda ezen a délutánon kedves jeleneteknek lesz majd tanúja.

RÁDIÓ

- CSÜTÖRTÖK, ÁPRILIS 1.**
Budapest I.
- 5.40 Uzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
 - 6.40 Ebresztő, Torna.
 - 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
 - 10.15 Zenekari művek.
 - 11.15 Enkekari művek.
 - 11.40 Külföldi híradó.
 - 12.10 A Mária Terézia I. honvédegyalogezred zenekara.
 - 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
 - 14.00 Orlay tánczenekar.
 - 15.00 Moryné Szakmáry Magda énekel.
 - 15.20 Vitéz Nemess Árpád előadása.
 - 15.40 Kiss Judit zongorázik.
 - 16.00 Mikszáth Kálmán elbeszélése.
 - 17.00 Kamaragyűttes.
 - 17.25 A Földművelésügyi miniszterium rádióelőadásorozata.
 - 17.50 Ki mit szeret?
 - 18.30 Milnár János előadása.
 - 19.05 Matolcsy Margit és Ignáth Gyula magyar nótákat énekel, kísér Oláh Kálmán cigányzenekara.
 - 20.00 Vidám est.
 - 22.10 Szórakoztató zene.
 - 23.00 Csárdások.
 - 23.15 Táncszámok zongorán.
 - 23.30 Strauss-kereszt.
- Budapest II.**
- 17.30 Francia nyelvoktatás.
 - 18.00 Vivaldi: a-moll verseny.
 - 18.15 Mikképpen készül a növényi zeir?
 - 18.30 Szórakoztató zene.
 - 19.15 Böszörményi Nagy Béla zongorahangversenye.

Folyóirat-szemle

Megjelent a **Kisebbségi Körlevél 1943. évi márciusi száma**

Vezető helyen vitéz Temes Győző a Temesköz elnevezéséről értekezik, megállapítván, hogy csak ez az elnevezés helyes. Fenczik Jenő gimn. igazgató tanulmányában „A Felvidék középfoku oktatásának külső és belső nehézségei”-t tárgyalja. Dr. Kertész János tanulmányának címe: Régi és új magyar folyóiratok a kisebbségi kérdés szolgálatában. Sümeghy Mihály intézeti tag Magyar élet a határokon túl c. szemléjében az idegen államok területén élő magyarság életét kíséri figyelemmel. A Figyelő rovatban az Intézet tagjai írtak két cikket: Kisoroszország és Kisoroszok, továbbá A telepítés kérdése Horvátországban címmel. Gazdag könyv- és folyóirat-szemle egészíti ki a szám tartalmát is. A márciusi szám román mellékletének egyik tanulmányát Gáldi László egyetemi ny. rk. tanár írta „A magyar-román művelődési kapcsolatok történetéből” címmel. A második tanulmányban Pusztai-Popovits József az észak-erdélyi román kisebbség 1942. évi könyvtermelését írja le.

A Hitel márciusi száma

A *Hitel* márciusi számának vezető helyén Albrecht Dezső a magyar hivatásról ír. Elmélyült valóságismerettel tárgyalja azokat a feladatokat, amelyek a magyarságra, mint államalkotó és műveltség-hordozó népre, a Duna-medencében várnak. Gondolatai két tételben foglalhatók össze: „A magyarság mint állam nem nyugodhat bele abba, hogy másokhoz alkalmazkodjék, hanem az európai rend és biztonság érdekében a Kárpát-medence népeit kell szilárd egységbe fognia s olyan államrendszert kialakítania, mely a föld és a lélek adott-ságaira épül. Mint ősi műveltség-hordozó nemzet pedig nem vállalhatja a másoló szerepét, hanem saját műveltsége kinccseinek fejlesztésével kell átszönie az európai kultúrát.” Ezt követően Deér József közöl hatalmas tanulmányt az állam és a nemzetiségek viszonyáról a régi Magyarországon majd László Dezső érdekes okfejtésű cikke következik „Hatalom és erkölcs” címmel, végül Oberding József György ismerteti a bányászati telepítéseket Mária Teréziától a múlt század végéig. Külön érdekessége e számnak az a vita-cikk, melyet Ottlik László írt válaszképpen azokra a támadásokra, amelyek Bárdossy Lászlónak a *Hitel*-ben közzétett „Két világ között” című tanulmányát a közelmúltban érték. E terjedelmesebb közleményeket a szemle-cikkek egész sora egészíti ki, melyek közül kiragadjuk a következő címeket: A nemzetnevelés kérdése folyóiratainkban. Az európai kereszténység megújítása. Nemzetiségi középiskoláink. Néhány elvi és gyakorlati szempont az iskolán kívüli népműveléshez. Kolozsvár 1942. évi népművelés. A magas színvonalú nemzetpolitikai szemlélet Albrecht Dezső. Kéki Béla. Venczel József és Vita Sándor szerkesztik. Megjelenik minden hónapban egyszer. Előfizetési díj egy évre 12 pengő. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár Mátyás király tér 5. I.

FERENC JÓZSEF
KESERUVIZ

Hirdetményt adott ki a polgármester a gyapju forgalmának szabályozásáról

Hogyan lehet fölhasználni a saját termésű gyapjút?

A m. kir. Iparügyi Miniszter Ur 16.000—1943. Ip. M. sz. rendelete alapján a következőket hozom az érdekeltek tudomására:

A rendelet a gyapju forgalmát szabályozza, hatálya kiterjed a zsiros, a hátton mosott, az usztatott vagy a gyárilag mosott birka, valamint a zsiros bárány és mosott báránygyapjura.

Belföldi gyapjút csak a Futura és

ennek bizományosai vásárolhatnak. Ipari feldolgozó belföldi gyapjút csak a Futurától vásárolhat.

A birkáról (bárányról) a gyapjút egy naptári évben csak egyszer szabad lenyírni és pedig a birkáról április hó 1. és július hó 15., a bárányról április hó 1. és augusztus hó 31. napja közötti időben. Ezen időhatáron belül a gyapjuyírás idejét a polgármesteri hivatal fogja megállapítani.

Bejelentési kötelezettség

A termelő köteles a jelen rendelet hatálybalépését követően lenyírt gyapjút bejelenteni.

A bejelentést a gyapjuyírásra megállapított határidő (4. §.) utolsó napjától számított nvoce nap alatt annak a községnek az előljárásihoz kell megtenni, ahol a nyírást végezték. A termelőnek azonban a lakóhelyén kívül lenyírt gyapjukészletét a lakóhely szerint illetékes községi előljárásihoz is be kell jelentenie.

A bejelentést hivatalos bejelentőlapra, írásban kell megtenni. A bejelentésre kötelezett köteles a bejelentőlapot a községi előljárástól még olyan időben beszerezni, hogy bejelentési kötelezettségének a megszabott határidő alatt eleget tehesen.

A bejelentés alá eső gyapju igénybe vétetik. Az igénybevett gyapjukészletet a birtokosa köteles az átvételig megőrizni és a romlástól megővni.

A saját termésű gyapju felhasználása

Annak a juhtartó gazdának a gyapjutermeéséből, aki a saját termésű gyapjút, vagy annak egy részét maga, családja tagjai és alkalmazottai által való felhasználás céljára az 1941. évet megelőzően is feldolgozta vagy családja tagjaival és alkalmazottaival feldolgoztatta, erre a célra — az 1943. évben — öt birkáról lenyírt gyapjumennyiség (öt drb. bunda) és legfeljebb hét kgr. zsiros vagy 4.2 mosott (usztatott, kézzel mosott) gyapju, ha pedig háztartásában rajta kívül négyenél több személy (családtag, alkalmazott) él, minden további személy után még egy-egy birkáról lenyírt gyapju mennyiség (egy-egy bunda), de legfeljebb személyenként 1.4 kgr. zsiros vagy 0.8 kgr. mosott gyapjumennyiség mentes az igénybevétel alól, ha a bejelentés alkalmával előadja, hogy az említett gyapjumennyiséget az 1943. évben is feldolgozni vagy feldolgoztatni kívánja.

A gyapjunak igénybevétel alól mentes mennyiséget a községi előljárásihoz a bejelentéskor állapítja meg.

Az igénybevétel alól mentes gyapjút a juhtartó gazda köteles a bejelentési határidő utolsó napjától számított 30 napig a nyíráskor volt állapotban megőrizni. Ezt a gyapjút és az abból készített fonalat a juhtartó gazda csak a saját gazdasága vagy háztartása céljára használhatja fel, ha pedig később a gyapjút vagy fonalat eladni kívánja, ezt csak a Futurának vagy bizományosainak adhatja el.

Aki a jelen rendeletben foglalt rendelkezések valamelyikét megszegi vagy kijátszja, az kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő.

Nagyvárad, 1943. március 27.

Dr. Soós István s. k.
polgármester.

Férfi ruhákat, használtakat

MOLNAR

használt ruhák üzletében
Bémer-tér 1. (udvarban.)
Hívásra házhoz jövök.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei:

Tolnay Klári háromnapos vendégjátéka

Tolnay Klári, a Vígsház és a magyar filmek ünnepeit művésznek, ma este kezd meg a 3 napos nagyváradi vendég szereplését. Miután a vendég szereplés nagy társadalmi eseménynek ígérkezik, a művész szereplése elé nagy várakozással tekint Nagyvárad színházi közönsége. Ma este Keit Vinter: „Tűzvész” című színjátékában, csütörtök este, péntek este, valamint péntek délután Jaques Deval: „Francia szobalány” c. vígjátékában játssza ragyogó szerepeit. — Rajta kívül a „Tűzvész”-ben Hotty Éva, Borsos Manci, Bakay Lajos, Szabó Ernő és Pákozdy Ferenc, a „Francia szobalány”-ban Kemény Gizi, Fajk Rózi, Pákozdy Ferenc és Szabó Ernő játsszák a vezető szere-

peket.

Április 3-án, szombaton este premier-bérlét 30., vasárnap este A-bérlétben operett-reprizt tart a színház. Jakobi Viktor énekes és táncos operettje kerül felújításra a „Leányvásár.” Márffy Vera, Göndör Klári, Benkő Béla, Szabó Ernő, Pákozdy Ferenc és Mikes Bélával a főszerepekben.

Szombaton délután filléres helyárrakkal a Vén diófát, vasárnap délután olcsó helyárrakkal a nagysikerű Mária főhadnagyot játssza a színház Jurik Julesival a címszerepekben.

HETI MŰSOR:

Szerdán este: Tűzvész. (Tolnay Klári.)

Csütörtökön este: Francia szobalány. (Tolnay Klári.)

Pénteken délután és este: Francia szobalány. (Tolnay Klári.)

Szombaton délután: Vén diófa. Szombaton este: Leányvásár, premier-bérlét.

— **Hétfőn 5-én az „Esküvő” népművelési előadásban.** A színház műsorán — népművelési sorozatban — 5-én hétfőn az „Esküvő” c. francia vígjáték szerepel. Ebben a darabban lépett fel vendégként Bulla Elma. A hétfő esti előadáson Bulla szerepét Hotty Éva alakítja. A népművelési előadások alandoan táblás házak előtt zajlanak le, azért jegyekről ajánlatos napokkal előbb gondoskodni. Jegyek már kaphatók a színháznál, Tanay K. Emil főtitkár irodájában (I. em. 5. ajtó).

APROHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Jókarban levő nőruhák és rókaboa eladó. Szaniszló-u. 6. 516

Eladók regények. Dr. Baditz, Miskolc. 611

Vennék 5—10 család méhet kaptárral, Damó fűszerüzlet, Lukács György-u. 1. 515

Kombinátszoba, rekamier, hencser eladó. Kapucinus-u. 11. Verő asztalos. 514

Mézmadrag kilója 10 P, fél kg 5 P. Csalamádé círokmag 3-szor kaszálható egy kataszteri holdba 16 kg magra 25—30 mázsát terem. Kapható Magyar János, Körösszeg, Bihar megye. 513

Allást nyec

KIFUTÓ-PIUT felvesz a Szent László nyomda R. T., Szilágyi Dezső-u. 5.

Magas százalékkal könyvügynököt keresek. Cim a kiadóban. 442

Üyes kifutót felvesznek Oszlás és Társa, Rákóczi-ut 1. 520

20—30 éves napszámosok és 17—18 éves ifjak felvételnek a Dreher-Haggenmacher Sörgyárnál. Jelentkezni 10—12 óra között. 518

Csapot és kifutót felvesz „Mátyás” étterem, Szilágyi Dezső-utca 5. 517

Különlele

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindennemű férges irtást 38 évi gyakorlattal írta Varga, Dankó Pieta-utca 6. Telefon 27—56. 513

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel írta, Csutorás Szigligeti-u 7. Telefon 14—21. 664

Kölcsön könnyű visszafizetési feltétellel Hitelszövetkezettől, Bethlen István-u. 6. kapható. 509

Uri módon eltartanak olyan idősebb egyént, kinek kis háza vagy nyugdíja van és üzletbenben felügyelne. Cim a kiadóban. 519

Kokszalak díjtalanul kapható. Szaniszló-u. 27. szám alatt. 512

Elveszett

Elveszett férfi felsőkabát, benne Dorogi Ignác névre kiállított bevásárlási könyv és élelmiszerjegyek. Megtaláló hozza Lukács György-u. 42. alá. 510

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Felelős szerkesztő:

Dr. Psál Árpád

Felelős kiadó:

Dr. Scheffler Ferenc

Szent László-nyomda Rt.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körítorgogepén Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.